

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (kilencedik tanács)

2022. október 13.*

„Előzetes döntéshozatal – Szellemi tulajdon – 2004/48/EK irányelv – A szellemi tulajdonjogok érvényesítése – 10. cikk – Kiegészítő intézkedések – Az áruk megsemmisítése – A »szellemi tulajdonjog megsértésének« fogalma – Európai uniós védjeggyel ellátott áruk”

A C-355/21. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) a Bírósághoz 2021. június 7-én érkezett, 2020. december 29-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Perfumesco.pl sp. z o.o. sp.k.**

és

a **Procter & Gamble International Operations SA**

között,

a **Rzecznik Praw Obywatelskich**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (kilencedik tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot, tanácselnökként eljárva, S. Rodin és O. Spineanu-Matei (előadó) bírák,

főtanácsnok: G. Pitruzzella,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Perfumesco.pl sp. z o.o. sp.k. képviseletében T. Snażyk radca prawny,
- a Procter & Gamble International Operations SA képviseletében D. Piróg és A. Rytel adwokaci,

* Az eljárás nyelve: lengyel.

- a Rzecznik Praw Obywatelskich képviselőjében M. Taborowski,
- a lengyel kormány képviselőjében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében K. Herrmann, S. L. Kalèda, P.-J. Loewenthal és J. Samnadda, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 157., 45. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 2. kötet, 32. o.) 10. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Perfumesco.pl sp. z o.o. sp.k. és a Procter & Gamble International Operations SA (a továbbiakban: Procter & Gamble) között áruknak az európai uniós védjegyjogból eredő jogok állítólagos megsértése miatti megsemmisítése iránti kereset tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

- 3 A Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó Marrákesi Egyezmény 1C. mellékletét képező, a többoldalú tárgyalások uruguayi fordulóján (1986–1994) elért megállapodásoknak a Közösség nevében a hatáskörébe tartozó ügyek tekintetében történő megkötéséről szóló, 1994. december 22-i 94/800/EK tanácsi határozattal (HL 1994. L 336., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 21. kötet, 80. o.) jóváhagyott, a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló egyezmény (a továbbiakban: TRIPS-megállapodás) 46. cikkének „Egyéb jogorvoslatok” című cikke így rendelkezik:

„A jogsértő cselekményektől való hatékony visszatartás érdekében a bíróságokat fel kell ruházni azzal a joggal, hogy az általuk jogsértőnek minősített árukról minden kártalanítás nélkül a kereskedelmi csatornák mellőzésével rendelkezzenek, mégpedig oly módon, hogy ez semmiféle kárt ne okozzon a tulajdonosnak; vagy ha ez nem ellenkezik az érvényes alkotmányos követelményekkel, az áruk megsemmisítését elrendelni. A bíróságnak úgyszintén álljon jogában a jogsértő áruk előállításában fő szerepet játszó anyagokról kártalanítás nélkül, a kereskedelmi csatornák mellőzésével rendelkezni, éspedig oly módon, hogy további jogsértések kockázatát minimálisra csökkentsék. Az erre irányuló kérelmek elbírálásánál figyelembe kell venni az elkövetett jogsértés súlya és az elrendelt jogorvoslatok közti arányosság szükségességét, továbbá a harmadik felek érdekeit. A hamisított védjeggyel ellátott áruk esetében nem elég a jogtalanul alkalmazott védjegyet eltávolítani és – kivételes esetektől eltekintve – az ilyen árukat a kereskedelmi forgalomba hozatal céljára felszabadítani.”

Az uniós jog

A 2004/48 irányelv

4 A 2004/48 irányelv (3)–(5), (7), (9), (10) és (17) preambulumbekzdése kimondja:

„(3) A szellemi tulajdonjogok érvényesítését szolgáló hatékony eszközök hiánya [...] az innovációt és alkotótevékenységet visszafogja, és a beruházásokat megakadályozza. Ennélfogva szükséges biztosítani, hogy a szellemi tulajdonra vonatkozó anyagi jogot – amely jelenleg nagymértékben a közösségi vívmányok részét képezi – a Közösségben hatékonyan alkalmazzák. E tekintetben a szellemi tulajdonjogok érvényesítésének eszközei központi jelentőséggel bírnak a belső piac sikere szempontjából.

(4) Nemzetközi szinten valamennyi tagállamot – csakúgy, mint a Közösséget a saját hatáskörébe tartozó kérdésekben – kötelezi a [TRIPS-megállapodás].

(5) A TRIPS-megállapodás különösen a szellemi tulajdonjogok érvényesítésének hatékony eszközeiről tartalmaz rendelkezéseket, amelyek nemzetközileg alkalmazandó szabályok, és amelyeket valamennyi tagállam átültetett. Ez az irányelv nem érintheti a tagállamok nemzetközi kötelezettségeit, közöttük a TRIPS-megállapodás szerinti kötelezettségeket sem.

[...]

(7) A[z Európai] Bizottság által e kérdésben folytatott konzultációkból kiderült, hogy a tagállamokban a TRIPS-megállapodás ellenére továbbra is jelentős eltérések vannak a szellemi tulajdonjogok érvényesítésének eszközeit illetően. Így tagállamonként jelentősen eltérnek például az ideiglenes intézkedések alkalmazására vonatkozó rendelkezések, különösen, amelyeket a bizonyítékok biztosítására rendelnek el, továbbá a kár mértékének megállapításával, vagy a szellemi tulajdonjogok megsértésétől való eltiltást elrendelő határozat összefüggő rendelkezések. Egyes tagállamokban nem léteznek olyan intézkedések, eljárások vagy jogorvoslatok, mint például a tájékoztatáshoz való jog, illetve a jogsértő áruk kivonása a forgalomból a jogsértő személy költségére.

[...]

(9) [...] A szellemi tulajdonra vonatkozó anyagi jog hatékony érvényesítésének érdekében közösségi szintű cselekvés szükséges. A tagállami jogszabályok közelítése e téren ennél fogva elengedhetetlen feltétele a belső piac zavartalan működésének.

(10) Ezen irányelv célja a jogszabályok egymáshoz való közelítése egy magas, egyenértékű és egységes védelmi szint belső piacon belüli biztosítása érdekében.

[...]

(17) Az ezen irányelvben foglalt intézkedéseket, eljárásokat és jogorvoslatokat minden egyes esetben úgy kell meghatározni, hogy az figyelembe vegye az adott eset jellemző vonásait, ideértve az egyes szellemi tulajdonjogok sajátosságait és szükség esetén a jogsértés szándékos vagy nem szándékos voltát.”

5 Ezen irányelv „Hatály” című 2. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A közösségi vagy tagállami jogszabályokban esetlegesen foglalt eszközök sérelme nélkül – amennyiben azok kedvezőbbek a jogosultak számára – az ebben az irányelvben foglalt intézkedéseket, eljárásokat és jogorvoslatokat a 3. cikkel összhangban alkalmazni kell a közösségi jogban és/vagy az érintett tagállam nemzeti jogában foglalt bármely szellemi tulajdonjog megsértése esetén.”

6 Az említett irányelv „Általános kötelezettség” című 3. cikkének (2) bekezdése a következőket mondja ki:

„Ezeknek az intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak ezen túlmenően hatásosnak, arányosnak és elrettentőnek kell lenniük, és úgy kell őket alkalmazni, hogy a jogszerű kereskedelemnek ne állítsanak korlátokat, és hogy az azokkal való visszaélés esetére biztosítékok rendelkezésre álljanak.”

7 Ugyanezen irányelv „Kiegészítő intézkedések” című 10. cikke így rendelkezik:

„(1) A jogsértésből fakadóan a jogosultat megillető bármely kártérítési igény sérelme nélkül, és bárminemű kártérítés nélkül a tagállamok biztosítják, hogy az illetékes bíróságok a felperes kérelmére elrendelhessek megfelelő intézkedések meghozatalát azon áruk tekintetében, amelyekről megállapították, hogy szellemi tulajdonjogot sértenek és megfelelő esetben azon anyagok és eszközök tekintetében[,] amelyeket elsősorban ezen áruk előállításánál használtak. Ezen intézkedések közé tartoznak:

a) a kereskedelmi csatornákból való visszavonás;

b) a kereskedelmi csatornákból való végleges kivonás,

vagy

c) a megsemmisítés.

(2) A bíróságok elrendelik, hogy ezeket az intézkedéseket a jogsértő költségére hajtsák végre, kivéve ha olyan különleges indokokra történik hivatkozás, amelyek ennek ellentmondanak.

(3) A kiegészítő intézkedések iránti kérelem elbírálásakor a jogsértés súlya és az elrendelt jogorvoslatok közötti arányosság követelményére, valamint harmadik személyek érdekeire is tekintettel kell lenni.”

A 207/2009/EK rendelet

8 A 2015. december 16-i (EU) 2015/2424 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2015. L 341., 21. o.; helyesbítések: HL 2016. L 71., 323. o.; HL 2016. L 110., 4. o.; HL 2016. L 267., 1. o.; HL 2017. L 142., 104. o.) módosított, az európai uniós védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendeletet (HL 2009. L 78., 1. o.; HL 2017. L 142., 104. o., a továbbiakban: 207/2009 rendelet) 2017. október 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezte és felváltotta az európai uniós védjegyről szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1001 európai parlamenti és rendelet (HL 2017. L 154., 1. o.). Az alapügy tényállásának időpontjára tekintettel azonban a 207/2009 rendelet továbbra is alkalmazandó az alapeljárásra.

- 9 A 207/2009 rendelet „Az európai uniós védjegyoltalom tartalma” című 9. cikke a következőket írta elő:

„(1) Az európai uniós védjegy lajstromozása a jogosult számára kizárólagos jogokat biztosít.

(2) A jogosultaknak az európai uniós védjegy bejelentési napját vagy elsőbbségi napját megelőzően szerzett jogait nem érintve az európai uniós védjegy jogosultja bárkivel szemben felléphet, aki az engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében árukkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatban olyan megjelölést használ, amely:

- a) az európai uniós védjeggyel azonos, és azt az európai uniós védjegy árujegyzékében foglaltakkal azonos árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban használják;

[...]

(3) A (2) bekezdésben szabályozott feltételek megvalósulása esetén tilos különösen:

- a) a megjelölés elhelyezése az árun vagy csomagolásán;

- b) a megjelölést hordozó áru eladásra való felkínálása, forgalomba hozatala, valamint forgalomba hozatal céljából történő raktáron tartása, illetve szolgáltatás felajánlása vagy nyújtása a megjelölés alatt;

- c) a megjelölést hordozó áruk behozatala vagy kivitele;

[...]

(4) A jogosultaknak az európai uniós védjegy bejelentési napját vagy elsőbbségi napját megelőzően szerzett jogait nem érintve az európai uniós védjegy jogosultja megakadályozhatja továbbá, hogy harmadik felek gazdasági tevékenység körében harmadik országokból szabad forgalomba bocsátás nélkül olyan árukat hozzanak be az Unió területére, amelyeken – ideértve csomagolásukat is – engedély nélkül szerepel az adott áru vonatkozásában lajstromozott európai uniós védjeggyel megegyező védjegy, vagy olyan védjegy, amelyet lényegében nem lehet megkülönböztetni az európai uniós védjegytől.

Az európai uniós védjegy jogosultjának az első albekezdés szerinti joga megszűnik, ha az európai uniós védjegy bitorlása tárgyában a [szellemi tulajdonjogok vámhatósági érvényesítéséről és az 1383/2003/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. június 12-i] 608/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel [(HL 2013. L 181., 15. o.)] összhangban indított eljárás során a nyilatkozattevő, illetve az áru birtokosa bizonyítékot szolgáltat arra vonatkozóan, hogy az európai uniós védjegy jogosultjának az áru rendeltetési helye szerinti országban nincs joga megtiltani az adott áru forgalomba hozatalát.”

- 10 E rendelet „Jogkövetkezmények” című 102. cikke így rendelkezett:

„(1) Ha az európai uniós védjegy bíróság úgy találja, hogy az alperes az európai uniós védjegyet bitorolja, vagy azt megkísérelte, a bíróság az alperest eltiltja az európai uniós védjegy bitorlásával vagy annak kísérletével összefüggő cselekmények folytatásától, kivéve, ha nyomós okból ettől eltekint. Az európai uniós védjegy bíróság nemzeti jogszabályaival összhangban meghozza továbbá azokat az intézkedéseket, amelyek az említett eltiltás végrehajtását biztosítják.

(2) Az európai uniós védjegy bíróság az alkalmazandó jog alapján rendelkezésre álló, az ügy körülményeire tekintettel általa alkalmasnak ítélt intézkedéseket és végzéseket is alkalmazhat.”

A lengyel jog

- 11 A 2000. június 30-i ustawa – Prawo własności przemysłowej (iparjogvédelmi törvény; Dz. U. 2020, 286. tétel) alapügyre alkalmazandó változatának 286. cikke (a továbbiakban: iparjogvédelmi törvény) így rendelkezik:

„A jogsértés tárgyában eljáró sáđ [(bíróság)] a jogosult kérelmére határozatot hozhat a jogsértő tulajdonában álló, jogellenesen előállított, illetve megjelölt áruk, valamint az azok előállításához, illetve megjelöléséhez felhasznált eszközök és anyagok tekintetében. Elrendelheti különösen azok forgalomból való kivonását, a megítélt kártérítés erejéig a jogtulajdonos részére kiadását, illetve azok megsemmisítését. A sáđ [(bíróság)] határozatában figyelembe veszi a jogsértés súlyát és a harmadik felek érdekeit.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 12 A Procter & Gamble illatszergyártó. A HUGO BOSS Trade Mark Management GmbH & Co. KG (a továbbiakban: HUGO BOSS TMM) által adott felhasználási engedélyre vonatkozó szerződés alapján kizárólagos jogosultsággal rendelkezett a HUGO BOSS európai uniós szövédjegy (a továbbiakban: HUGO BOSS védjegy) használatára, valamint arra, hogy az e védjegyhez kapcsolódó jogok megsértése esetén a saját nevében eljárást kezdeményezzen és ilyen eljárásban részt vegyen. Az említett védjegyet a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, 1957. június 15-i, később felülvizsgált és módosított Nizzai Megállapodás szerinti 3. osztályba tartozó alábbi áruk vonatkozásában lajstromozták:

„Parfümpermetek; parfümök, dezodorok; szappanok; testápolási és szépségápolási cikkek”.

- 13 A HUGO BOSS TMM annak érdekében, hogy a vásárlók kipróbálhassák a HUGO BOSS védjeggyel ellátott termékeket, a szerződéses értékesítői és forgalmazói rendelkezésére bocsát – a HUGO BOSS védjeggyel történő értékesítés során használt palackokkal megegyező kizárólagos – olyan ingyenes termékmintákat, illetve „teszttereket”, amelyek kizárólag a kozmetikai termékek bemutatását és népszerűsítését szolgálják. E minták külső csomagolása egységes, világos színű, és jól látható módon jelzi – például az alábbi mondatok valamelyikével: „not for sale” (nem eladó), „demonstration” (bemutató termék) vagy „tester” (teszter) –, hogy nem eladásra szánt termékről van szó. Az említett mintákat az EGT piacán nem a HUGO BOSS TMM hozta forgalomba, és nem is az ő hozzájárulásával hozták forgalomba azokat.
- 14 A Perfumesco.pl online áruházként 2012 januárja óta foglalkozik illatszerárak nagykereskedelmével. A kozmetikai termékek online értékesítőinek rendszeresen küld árjegyzékeket, amelyekben többek között a HUGO BOSS védjeggyel ellátott parfümök „Tester” feliratú termékmintáit kínálja eladásra, jelezve egyúttal, hogy ezen minták illata nem különbözik a szokásos termékétől. A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy a Perfumesco.pl nem távolítja el és nem is takarja le az e védjeggyel ellátott áruk külső csomagolásán szereplő vonalkódokat, továbbá – mivel az általa vásárolt áruk jogszerű eredete tekintetében a szerződéses partnereire hagyatkozik – nem ellenőrzi sem ezen áruk eredetét, sem pedig azt, hogy e vonalkódokat eltávolították-e.

- 15 Biztosítási intézkedést elrendelő végzés végrehajtása keretében 2016. július 28-án egy lengyelországi bírósági végrehajtó a HUGO BOSS védjegyével ellátott csomagolású parfümök, kölnivizeket és piperevizeket foglalt le, mégpedig a nem értékesítésre szánt tesztereket, amelyek a Procter & Gamble nyilatkozata szerint olyan vonalkódokkal megjelölt termékek, amelyek azt jelzik, hogy a gyártó azokat az EGT területén kívül kívánta forgalomba hozni, illetve olyan termékek, amelyek csomagolásáról a vonalkódokat eltávolították, illetve azokat letakarták.
- 16 A Procter & Gamble keresetére a Sąd Okręgowy w Warszawie (varsói regionális bíróság, Lengyelország) 2017. június 26-i ítéletével többek között kötelezte a Perfumesco.pl-t a HUGO BOSS védjeggyel ellátott azon parfümök, kölnivizek és piperevizek – kiváltképp a teszterek – megsemmisítésére, amelyeket az EGT piacán nem a HUGO BOSS TMM hozott forgalomba, és nem is a hozzájárulásával hozták forgalomba.
- 17 A Perfumesco.pl által benyújtott fellebbezést a Sąd Apelacyjny w Warszawie (varsói fellebbviteli bíróság, Lengyelország) 2018. szeptember 20-i ítéletével elutasította. E bíróság többek között megjegyezte, hogy a 207/2009 rendelet 102. cikkének (2) bekezdése értelmében az európai uniós védjegybíróság az alkalmazandó jog alapján rendelkezésre álló, az ügy körülményeire tekintettel általa alkalmasnak ítélt intézkedéseket hozhat, és hogy ez a rendelkezés lehetővé tette az iparjogvédelmi törvény 286. cikkének alkalmazását. Úgy ítélte meg, hogy a Sąd Okręgowy w Warszawie (varsói regionális bíróság) ez utóbbi cikk alkalmazásakor nem követett el hibát.
- 18 Először is a varsói fellebbviteli bíróság úgy ítélte meg, hogy az iparjogvédelmi törvény 286. cikke – a szövegezése szerint – csak abban az esetben alkalmazandó, ha az árut jogellenesen állították elő, illetve jelölték meg, és az előtte folyamatban lévő jogvitában nem ez volt a helyzet. A Procter & Gamble ugyanis nem vitatta, hogy a lefoglalt parfümök eredeti termékek, ugyanakkor arra hivatkozott, hogy a HUGO BOSS TMM nem járult hozzá az EGT-n belüli forgalomba hozatalukhoz, és hogy ilyen hozzájárulás meglétét a Perfumesco.pl sem bizonyította.
- 19 Ezt követően a varsói fellebbviteli bíróság úgy értékelte, hogy a 286. cikket az e rendelkezés által a lengyel jogrendbe átültetett 2004/48 irányelv 10. cikkének (1) bekezdésével összhangban kell értelmezni, és úgy kell tekinteni, hogy a 286. cikk értelmében minden, ipari tulajdonjogot sértő áru előállítása jogellenes.
- 20 Végül rámutatott arra, hogy a lefoglalt parfümökön öntapadós fedőmatricákat helyeztek el, ami megakadályozta az eredeti rendeltetési helyük szerinti földrajzi régió azonosítását, és hogy az eltávolított biztonsági kódok helyett fedőkódokat helyeztek el. Megállapította, hogy bár arra vonatkozó bizonyíték nem állt rendelkezésre, hogy a Perfumesco.pl távolította volna el az eredeti kódokat, ám parfümipari szakértőként tudnia kellett, hogy a termékek kétes eredetük ellenére forgalomba kerültek. Megjegyezte továbbá, hogy a tesztereket a Perfumesco.pl kínálta eladásra, és teljes mértékben tisztában kellett lennie azzal, hogy a HUGO BOSS TMM nem járult hozzá az EGT-ben történő forgalmazásukhoz.
- 21 A Perfumesco.pl fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Sąd Najwyższyhoz (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) többek között az iparjogvédelmi törvény 286. cikkének megsértésére hivatkozva. E tekintetben rámutat, hogy a Procter & Gamble azon hozzájárulás hiányával érvel, amely a HUGO BOSS védjegy jogosultjától a lefoglalt árukhoz az EGT területén való forgalomba hozatalához szükséges, ugyanakkor a termékek eredetiségét nem vitatja.

- 22 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy az alapügyben eljáró bíróságok felhívták a figyelmet a 2004/48 irányelv 10. cikke (1) bekezdésének szövegére, és az iparjogvédelmi törvény 286. cikkének uniós joggal összhangban álló értelmezését alkalmazták. Megállapítja, hogy e bíróságok szerint a 2004/48 irányelv 10. cikkének (1) bekezdése azokra az árukra vonatkozik, amelyekről megállapítást nyert, hogy szellemi tulajdonjogot sértenek, és következésképpen elrendelhető a megsemmisítésük, még akkor is, ha ezen áruk „előállítására, illetve megjelölésére” a nemzeti jog értelmében nem volt jogellenes.
- 23 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy egyfelől a jogirodalomban több érv is szól az iparjogvédelmi törvény 286. cikkének szó szerinti értelmezése mellett, különösen az, hogy e cikk 2007-ben eszközölt módosítása a 2004/48 irányelv végrehajtásának eredménye volt. Másfelől, tekintettel a nemzeti jog uniós joggal összhangban történő értelmezésének kötelezettségére, a 286. cikk értelmezésének az említett irányelv 10. cikkének (1) bekezdésén kell alapulnia.
- 24 E körülmények között a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a [2004/48] irányelv 10. cikkét, hogy azzal ellentétes a nemzeti rendelkezés olyan értelmezése, amely szerint az áruk megsemmisítéséből álló védintézkedés kizárólag a jogellenesen előállított vagy jogosulatlanul megjelölt árukra vonatkozik, és nem alkalmazható az [EGT-ben] jogellenesen forgalomba hozott áruk tekintetében, amelyek esetében nem állapítható meg, hogy azokat jogellenesen állították elő vagy jogosulatlanul jelölték meg?”

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

- 25 Észrevételeiben a Rzecznik Praw Obywatelskich (ombudsman, Lengyelország) és a Bizottság is felveti azt a kérdést, hogy az előterjesztő bíróság, vagyis a három bíróból álló tanácsban eljáró Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) az e tanácsot alkotó bírák kinevezési eljárására tekintettel az EUMSZ 267. cikk szerinti „bíróság” jellemzőivel rendelkezik-e.
- 26 Egyfelől az ombudsman álláspontja szerint az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan, mivel olyan szervtől származik, amelyet nem törvény hozott létre, és amely nem független és nem pártatlan.
- 27 Másfelől a Bizottság anélkül, hogy egyértelműen az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlanságát állítaná, rámutat arra, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) mint kérdést előterjesztő bíróság tanácsát alkotó mindhárom bíró kinevezését a Lengyel Köztársaság elnöke fogadta el, mégpedig ugyanolyan körülmények között lefolytatott eljárást követően, mint amelyek a 2022. március 29-i Getin Noble Bank ítélet (C-132/20, EU:C:2022:235) alapjául szolgáló ügyben a Bírósághoz előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjesztő bíró kinevezéséhez vezettek.
- 28 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében annak értékeléséhez, hogy a szóban forgó előzetes döntéshozatalt kezdeményező szerv az EUMSZ 267. cikk szerinti „bíróság” jellemzőivel rendelkezik-e – ami kizárólag az uniós jog alapján eldöntendő kérdés – tehát annak értékeléséhez, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható-e, a Bíróság meghatározott tényezők összességét veszi figyelembe, amelyek közé tartozik többek között az, hogy a szóban forgó szerv jogszabály alapján jött-e létre, állandó jelleggel működik-e, hatásköre kötelező jellegű-e, az eljárása kontradiktórius jellegű-e,

jogszabályokat alkalmaz-e, valamint hogy független-e (lásd ebben az értelemben: 2020. július 9-i Land Hessen ítélet, C-272/19, EU:C:2020:535, 43. pont; 2022. március 29-i Getin Noble Bank ítélet, C-132/20, EU:C:2022:235, 66. pont).

- 29 A tagállami bírák függetlensége több szempontból is alapvető fontossággal bír az uniós jogrend számára. Az említett függetlenség elengedhetetlen azon igazságügyi együttműködési rendszer megfelelő működése szempontjából, amelyet az EUMSZ 267. cikkben előírt előzetes döntéshozatali mechanizmus megtestesít, amennyiben ezt a mechanizmust csak olyan, az uniós jog alkalmazásáért felelős fórum hozhatja működésbe, amely többek között a függetlenségre vonatkozó feltételt teljesíti (lásd ebben az értelemben: 2020. július 9-i Land Hessen ítélet, C-272/19, EU:C:2020:535, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 30 Az uniós jog alapján megkövetelt függetlenségi és pártatlansági garanciák olyan szabályok meglétét igénylik – különösen, ami a fórum összetételét, a kinevezést, a megbízatás időtartamát, valamint az elfoglaltsági okokat, a kizárási okokat és a tagok elmozdításának okait illeti –, amelyek a jogalanyok számára biztosítják minden, az említett fórum külső tényezők általi befolyásolhatatlanságára, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában fennálló semlegességére vonatkozó jogos kétség kizárását (2020. július 9-i Land Hessen ítélet, C-272/19, EU:C:2020:535, 52. pont; 2021. november 16-i Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim és társai ítélet, C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931, 67. és 71. pont).
- 31 A jelen ügyben nem kétséges, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) e minőségében a lengyel rendes bíróságok közé tartozik.
- 32 Márpedig, amennyiben az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet nemzeti bíróság nyújtja be, vélemezni kell, hogy e bíróság – a konkrét összetételétől függetlenül – megfelel a jelen ítélet 28. pontjában felsorolt követelményeknek (lásd ebben az értelemben: 2022. március 29-i Getin Noble Bank ítélet, C-132/20, EU:C:2022:235, 69. pont).
- 33 E vélelem ugyanakkor kizárólag az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek elfogadhatóságának az EUMSZ 267. cikk keretében történő értékelése szempontjából alkalmazandó. Ebből nem lehet arra következtetni, hogy a kérdést előterjesztő bíróságot alkotó bírák kinevezésének feltételei szükségszerűen lehetővé teszik az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése vagy az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke értelmében vett, törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bírósághoz fordulás garanciáinak kielégítését (lásd ebben az értelemben: 2022. március 29-i Getin Noble Bank ítélet, C-132/20, EU:C:2022:235, 74. pont).
- 34 Ezenkívül e vélelem megdönthető, ha valamely nemzeti vagy nemzetközi bíróság által hozott jogerős bírósági határozat arra enged következtetni, hogy a kérdést előterjesztő bíró, vagy bírák nem minősülnek az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének az Alapjogi Charta 47. cikkének második bekezdésével összefüggésben értelmezett második albekezdése értelmében vett, törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak. Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha az EUMSZ 267. cikk alapján kérelmet előterjesztő bíró vagy bírák személyes helyzetén kívül más tényezők is kihatnak a kérdést előterjesztő, e bírák részvételével eljáró bíróság működésére, és ezáltal hozzájárulnak e bíróság függetlenségének és pártatlanságának csorbításához (lásd ebben az értelemben: 2022. március 29-i Getin Noble Bank ítélet, C-132/20, EU:C:2022:235, 72. és 75. pont).

- 35 A jelen ügyben nem terjesztettek elő semmilyen konkrét és pontos tény, amely az ezen ítélet előző pontjában említett feltételek mellett lehetővé tenné azon vélelem megdöntését, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem olyan szervtől származik, amely teljesíti az ezen ítélet 28. pontjában felsorolt követelményeket.
- 36 Következésképpen az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 37 Kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2004/48 irányelv 10. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes egy nemzeti rendelkezés olyan értelmezése, miszerint az áruk megsemmisítéséből álló védintézkedés nem alkalmazható olyan árukra, amelyek előállításához és uniós védjeggyel való megjelöléséhez a jogosult hozzájárult, azonban azokat a hozzájárulása nélkül hozták forgalomba az EGT piacán.
- 38 Így tehát a „szellemi tulajdonjog megsértésének” a 10. cikk (1) bekezdése értelmében vett fogalmát kell értelmezni.
- 39 E tekintetben valamely uniós jogi rendelkezés értelmezését illetően emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően nemcsak annak szövegét, hanem szöveggörnyezetét, valamint azon jogi aktus céljait is figyelembe kell venni, amelynek az a részét képezi. Az uniós jogi rendelkezés keletkezése szintén felfedhet az értelmezése szempontjából releváns tényezőket (2021. június 10-i KRONE – Verlag ítélet, C-65/20, EU:C:2021:471, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 40 A 2004/48 irányelv 10. cikke (1) bekezdésének szövege szerint a tagállamok kötelesek biztosítani, hogy „az illetékes bíróságok a felperes kérelmére elrendelhessék megfelelő intézkedések meghozatalát azon áruk tekintetében, amelyekről megállapították, hogy szellemi tulajdonjogot sértenek”. Ezek között szerepel az 10. cikk (1) bekezdésének c) pontjában előírt intézkedés, vagyis az áruk megsemmisítése.
- 41 A 2004/48 irányelv 10. cikke (1) bekezdésének szövegéből így az következik, hogy e rendelkezés nem korlátozza az általa előírt kiegészítő intézkedések alkalmazását a szellemi tulajdonjogok megsértésének bizonyos típusaira. Ezenkívül az ezen irányelv 10. cikkének a (17) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett (3) bekezdése szerint a kiegészítő intézkedések iránti kérelem elbírálásakor az illetékes bíróságoknak tekintettel kell lenniük a jogsértés súlya és az elrendelt jogorvoslatok közötti arányosság követelményére, valamint harmadik személyek érdekeire is. Így e bíróságok feladata eldönteni, hogy az egyes esetekben milyen intézkedéseket kell hozniuk.
- 42 A 2004/48 irányelv 10. cikkének ezen értelmezését megerősíti mind az a szöveggörnyezet, amelybe e cikk illeszkedik, mind pedig az ezen irányelv célkitűzései.
- 43 Egyrészt azon szöveggörnyezetet illetően, amelybe a 2004/48 irányelv 10. cikke illeszkedik, az irányelv (4) és (5) preambulumbekkezdéséből kitűnik, hogy nemzetközi szinten valamennyi tagállamot – csakúgy mint az Uniót a saját hatáskörébe tartozó kérdésekben – kötelezi a TRIPS-megállapodás, amely különösen a szellemi tulajdonjogok érvényesítésének eszközeiről tartalmaz rendelkezéseket, amelyek nemzetközileg alkalmazandó szabályok, és amelyeket valamennyi tagállam átültetett.

- 44 A 10. cikk átülteti az uniós jogrendbe a TRIPS-megállapodás 46. cikkét, amely szerint a bíróságok jogosultak arra, hogy „az általuk jogsértőnek minősített árukról minden kártalanítás nélkül a kereskedelmi csatornák mellőzésével rendelkezzenek [...]” Így e 46. cikk nem korlátozza a hatályát a szellemi tulajdonjogok megsértésének egy meghatározott kategóriájára. Ellenkezőleg, nagyon általános megfogalmazása miatt minden olyan árura vonatkozik, amelynek tekintetében megállapították, hogy bármely módon szellemi tulajdonjogot sért. Az a körülmény, hogy az említett 46. cikk utolsó mondata a „hamisított védjeggyel ellátott áruk” esetében különös kötelezettségeket ír elő, megerősíti az ilyen elemzést.
- 45 Másrészt a 2004/48 irányelv célját illetően a Bíróság megállapította, hogy az abban áll, hogy a tagállamok biztosítsák a szellemi tulajdonjogok hatékony védelmét (lásd ebben az értelemben: 2011. július 12-i L'Oréal és társai ítélet, C-324/09, EU:C:2011:474, 131. pont; 2019. december 18-i IT Development ítélet, C-666/18, EU:C:2019:1099, 39. pont), és – amint az ezen irányelv (3) preambulumbekzdéséből kitűnik – célja továbbá az, hogy a szellemi tulajdonra vonatkozó anyagi jogot hatékonyan alkalmazzák az Unióban.
- 46 E tekintetben a Bíróság kimondta, hogy az említett irányelv rendelkezései nem a szellemi tulajdonjogok valamennyi vonatkozásának, csupán azoknak a szabályozására irányulnak, amelyek egyrészt e jogok tiszteletben tartásával, másrészt azok megsértésével kapcsolatosak, az arra szolgáló hatékony jogorvoslati eljárások meglétének előírásával, hogy valamennyi fennálló szellemi tulajdonjogi jogsértés megszűnjön vagy orvoslásra kerüljön (2014. április 10-i ACI Adam és társai ítélet, C-435/12, EU:C:2014:254, 61. pont).
- 47 A 2004/48 irányelv 3. cikkének (2) bekezdése többek között úgy rendelkezik, hogy a tagállamok által előírt intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak hatásosnak, arányosnak és elrettentőnek kell lenniük. Bár ezen irányelv (10) preambulumbekzdése ebben az összefüggésben megemlíti a szellemi tulajdon magas, egyenértékű és „egységes” védelmi szintjének a belső piacon belüli biztosítására irányuló célt, az említett irányelv – amint az a 2. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik – a többek között a tagállami jogszabályokban esetlegesen foglalt eszközök sérelme nélkül alkalmazandó, amennyiben azok kedvezőbbek a jogosultak számára. E tekintetben az említett irányelv (7) preambulumbekzdéséből egyértelműen az derül ki, hogy az ott alkalmazott „eszköz” szónak általános jellege van, és magában foglalja a szellemi tulajdonjogok megsértésétől való eltiltást elrendelő intézkedéseket (lásd analógia útján: 2017. január 25-i Stowarzyszenie Oławska Telewizja Kablowa ítélet, C-367/15, EU:C:2017:36, 22. pont).
- 48 Következésképpen, és amint azt a Bíróság már kimondta, a 2004/48 irányelv egy minimális szintet állapított meg általában a szellemi tulajdonjogok tiszteletben tartása tekintetében, és nem akadályozza meg, hogy a tagállamok magasabb védelmet biztosító intézkedéseket fogadjanak el (2016. június 9-i Hansson ítélet, C-481/14, EU:C:2016:419, 36. és 40. pont). Nem írhatnak elő azonban alacsonyabb védelmet biztosító intézkedéseket, különösen oly módon, hogy az ezen irányelvben előírt intézkedések alkalmazását a szellemi tulajdonjogok megsértésének bizonyos típusaira korlátozzák. Az említett irányelv 2. cikke (1) bekezdésének szövegéből ugyanis kitűnik, hogy e jogszabály „a közösségi jogban és/vagy az érintett tagállam nemzeti jogában foglalt bármely szellemi tulajdonjog megsértését” szabályozza.
- 49 A fentiekből az következik, hogy a 2004/48 irányelv 10. cikke minden olyan árura vonatkozik, amelynek tekintetében megállapítást nyert, hogy bármely módon szellemi tulajdonjogot sért, anélkül hogy *a priori* kizárná az e 10. cikk (1) bekezdésének c) pontjában előírt, a megsemmisítésre vonatkozó kiegészítő intézkedés alkalmazását egyes ilyen jogsértések esetében.

- 50 Egyébiránt, amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, az alapügyben szóban forgó szellemi tulajdonjog az európai uniós védjegyoltalomból eredő jog.
- 51 Míg a 2004/48 irányelvben nem szerepel a hatálya alá tartozó szellemi tulajdonjogok meghatározása, a 2004/48 irányelv 2. cikkéről szóló bizottsági nyilatkozat (HL 2005. L 94., 37. o.) pontosítja, hogy ezen intézmény megítélése szerint a védjegyoltalmi jogok a szellemi tulajdonjogok közé tartoznak. A 2011. július 12-i L'Oréal és társai ítéletből (C-324/09, EU:C:2011:474) is kiderül, hogy az európai uniós védjegy a 2004/48 irányelv értelmében vett „szellemi tulajdon” fogalmába tartozik.
- 52 Az európai uniós védjegyoltalom által a jogosultnak biztosított jogokat a 207/2009 rendelet 9. cikke sorolja fel.
- 53 Különösen a 207/2009 rendelet 9. cikke (3) bekezdésének a) pontjával összhangban e jogosult megtilthatja az említett védjegy elhelyezését az árun vagy csomagolásán, valamint e rendelet 9. cikke (3) bekezdésének b) és c) pontja lehetővé teszi számára, hogy lényegében megtiltsa a megjelölt termékeknek az e védjeggyel történő forgalmazását.
- 54 Következésképpen, mivel a jelen ítélet 41. pontjában kifejtett okok miatt az illetékes nemzeti bíróságok feladata eseti alapon meghatározni, hogy a törvény 10. cikkének (1) bekezdésében előírt intézkedések közül a 2004/48 irányelv értelmében melyik szabható ki a szellemi tulajdonjog megsértése miatt, nem tekinthető úgy, hogy a 10. cikk (1) bekezdésének c) pontjában említett, az áruk megsemmisítéséből álló kiegészítő intézkedés csak a 207/2009 rendelet 9. cikke (3) bekezdésének a) pontjában biztosított jog megsértése esetén lenne alkalmazható, és annak alkalmazása kizárt lenne a 9. cikk (3) bekezdésének b) vagy c) pontjában biztosított jogok megsértése esetén.
- 55 E megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2004/48 irányelv 10. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes egy nemzeti rendelkezés olyan értelmezése, miszerint az áruk megsemmisítéséből álló védintézkedés nem alkalmazható olyan árukra, amelyek előállításához és európai uniós védjeggyel való megjelöléséhez a védjegyjogosult hozzájárult, azonban azokat a hozzájárulása nélkül hozták forgalomba az EGT piacán.

A költségekről

- 56 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (kilencedik tanács) a következőképpen határozott:

A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikkének (1) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

e rendelkezéssel ellentétes egy nemzeti rendelkezés olyan értelmezése, miszerint az áruk megsemmisítéséből álló védintézkedés nem alkalmazható olyan árukra, amelyek előállításához és európai uniós védjeggyel való megjelöléséhez a védjegyjogosult hozzájárult, azonban azokat a hozzájárulása nélkül hozták forgalomba az Európai Gazdasági Térség piacán.

Aláírások